

Mand med saadanne Arbejdsevner, som meget faa ere i Besiddelse af, omsider kommer til Regeringen og siger: Jeg kan ikke mere, jeg kan ikke overkomme det, Sagerne fremmes ikke, det kan ikke gaa længere — og Ministeren, som, efter hvad det forekommer mig, ikke kan være ubekendt med, at dette er sandt, saa ikke imødekommer en saadan Opfordring, maa det undre. Først og fremmest maa det undre, naar der er Tale om en saa udmærket og veltjent Embedsmand, der nu er 70 Aar, og som er fremkommen med denne Begæring, medens han endnu er i al den Vigueur, han overhovedet kan være i, at man ikke vil tillade en saadan af alle skattet Mand at faa nogen Lettelse og nogen virkelig Hjælp i sit Arbejde. Men det er ikke blot for denne Mands Skyld, jeg beklager det, men det er ogsaa for Befolkningens Skyld i det hele. Thi dersom Rigsdagen vidste rigtig, hvad der gaar i Svang, og hvad der gaar til Spilde under de daarlige Forhold, under hvilke Sø- og Handelsretten arbejder, saa tror jeg ikke, man vilde betænke sig et eneste Øjeblik paa at forandre dette Forhold. De kunne ikke tænke Dem noget saadant, før det bliver sagt Dem, at der i Sager i Sø- og Handelsretten hengaar ikke Uger, ikke Maaneder, men Aar, inden Dommen bliver afsagt fra det Øjeblik, hvor Sagen er procederet for Dommerne. Det er jo mundtlig Procedure, Formanden med 4 Bisiddere høre paa, hvad der foregaar, og naar Sagen er udprocederet — det kan maaske tage en Dag eller en Del af en Dag — saa samles Dommerne for at afsige Dom i Sagen, bestemme Resultatet. Og jeg siger Dem, der gaar Aar fra den Dag, da Dommerne saaledes have hørt Proceduren og taget Bestemmelse, inden Dommen falder. Jeg har, for at nævne et Eksempel, procederet en Sag i December Maaned 1901; vi ere nu i Marts Maaned 1903, men jeg har ikke faaet Dom i Sagen endnu. Jeg beder Dem betænke, hvad de Smørproducenter i Jylland, som have Mellemyrørende med en københavnsk Grosserer og ville sagsøge ham til at betale, sige til dette, hvis de overhovedet faa det at vide, hvis nogen vil sige dem det. De kunne tage en Sagfører af de hurtigste, som findes, men

naar det saa kommer dertil, at Sagen er indladt til Doms, og Dommen skal afsiges, maa de vente Aar efter Aar, inden de faa Dom, og saa er maaske Manden borte og Pengene borte, saa de faa ingen Ting. Dette, mine Herrer, er en Tilstand, som virkelig er ganske upassende og utilladelig. Og det er ikke blot saaledes, at store Retstab kunne lides derved, men det er jo en Parodi paa en Retspleje, det er noget, som man skulde rejse til Kina for at finde Magen til. At det kan eksistere, og at nogen, som ved, at der er noget saadant, vil taale det og finde sig deri og ikke vil komme det til Hjælp, naar der spørges derom, det overrasker mig ganske vist. Men jeg kan heller ikke se rettere, end at for vort Land, for Danmark selv, er det ikke ligegyldigt, at det skal hedde sig i Udlandet, at her kan man ikke faa Dom ved Sø- og Handelsretten, de kunne aldrig blive færdige, det varer en uendelig Tid. Og hvis en Sagfører skriver til sine udenlandske Kommittender, at nu er Sagen procederet og Dom kan ventes, og der saa gaar Maaned efter Maaned, uden at der kommer Dom, og man saa spørger hvorfor, — ja, maa man svare, det er, fordi der ikke kan komme en Næstformand til at lette Formanden Arbejdet. — Naar man saa under disse Forhold vil spørge om, hvad Grunden da er til, at Ministeren ikke vil imødekomme Ønskerne, saa er det naturligvis paa ingen Maade den Grund, at Ministeren ikke skulde se, at det forholder sig saaledes, og der er desuden nøjagtige Oplysninger om det uhyre store Antal af Sager, der behandles af Retten. Ministeren vil naturligvis meget gerne unde den Retsformand, der sidder, al personlig Hjælp, og han vil ogsaa finde det heldigt, at Sagerne bleve fremmede. Grunden findes angivet i Tillæg B. til Rigsdagstidenden Sp. 806—7, hvor der findes en Skrivelse fra Justitsministeriet til Folketingets Finansudvalg. Efter at det der er refereret, at Retsformanden har ønsket at faa en fast Næstformand, altsaa et andet „Jeg“, hedder det, at Justitsministeriet nu ikke formener, at der under de foreliggende Omstændigheder, og særlig under Hensyn til den under Forberedelse